

AUGUST 2016
ROMERIKE AVFALLSFOREDLING IKS (ROAF)

LØRENSKOG GJENVINNINGSSSTASJON

TEMARAPPORT NATURMANGFOLD

OPPDRAGSNR.

A069942

VERSJON

01

UTGIVELSESDATO

15.08.2016

BESKRIVELSE

Naturmangfold

UTARBEIDET

Kristin
Moldestad

KONTROLLERT

Karl Otto
Mikkelsen

GODKJENT

Sigrid H.
Grimeli

INNHold

1	Sammendrag	3
2	Innledning	4
2.1	Utdrag fra planprogrammet	4
3	Metode og datagrunnlag	5
4	Dagens situasjon	6
4.1	Beliggenhet	6
4.2	Grunnforhold	6
4.3	Vegetasjon- og naturtyper	7
4.4	Artsforekomster	9
4.5	Landskapsøkologiske sammenhenger	10
4.6	Andre forekomster	10
5	Tiltakets virkning	11
6	Forlag til avbøtende tiltak	12
7	Naturmangfoldloven kap 2- forslagstillers vurdering	12
8	Kilde	14

1 Sammen drag

Denne temautredningen er utarbeidet som en del av regulering av Lørenskog gjenvinningsstasjon. Rapporten tar for seg temaet naturmangfold i henhold til planprogrammet som er fastsatt av Lørenskog kommune. Informasjon om naturmangfoldet er samlet inn, befaring ble gjennomført den 5.11.2015 og konsekvensene planforslaget vil få for naturmangfoldet er vurdert.

Naturmangfoldet i planområdet er vanlig i regionen og verdien av naturen er vurdert til lav verdi. Planområdet består av i hovedsak av dyrkamark og et skogsfelt mellom jorden og fv 354, samt noe kantvegetasjon rundt jorden,

Tiltakets omfang består i hovedsak av arealbeslag. Konsekvensen av tiltaket er tap dyrkamark og deler av et skogsholdt ned mot veien. Samlet sett er konsekvensen vurdert til å være liten negativ for naturmangfoldet, og tiltaket vil ikke true forvaltningsmålet for arter, økosystemer eller naturtyper i lov om naturmangfold (§§ 4, 5 og 23). Avbøtende tiltak for å bedre forholdene for naturmangfold anbefales.

Rapporten presenterer forslagsstillers vurdering av forslaget i henhold til naturmangfoldlovens kap II. De miljømessige prinsippene i lovens §§ 8 – 12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet. Forslagsstillers vurderinger av prosjektet er:

Kunnskapsgrunnlaget §8: Det foreligger god og oppdatert dokumentasjon av naturen i planområdet. Til tross for at befaring ble gjennomført sent i vekstsesongen, antas det at naturmangfoldet på stedet er godt kjent og at informasjonen er tilstrekkelig som grunnlag for videre arbeid.

Føre-var-prinsippet §9: Fordi kunnskapsgrunnlaget er godt er konsekvensene av tiltaket i forhold til naturmangfoldet godt kjent. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig, ved oppfølgende registreringer av svartelistede karplanter før anleggsstart. Det er liten fare for at tiltaket vil ha store og ukjente negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning §10: Arealbeslag er en av de store truslene for naturmangfoldet. Tiltaket medfører tap av natur (i hovedsak dyrka mark) i form av arealbeslag.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver §11: Kostnadene, inklusive avbøtende tiltak, bæres av tiltakshaver.

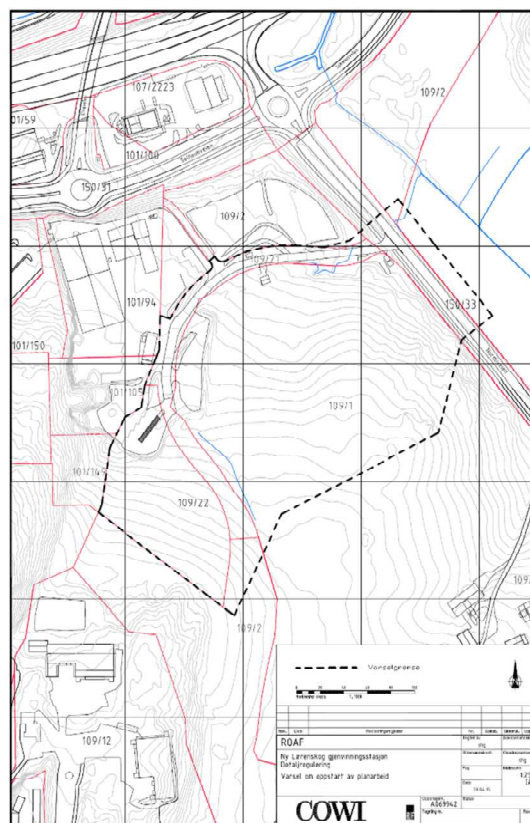
Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12: Det legges som en forutsetning at de mest miljøforsvarlige teknikker legges til grunn. Lokaliseringen av tiltaket er nær eksisterende miljøstasjon og boligområder.

2 Innledning

Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF) driver i dag Lørenskog gjenvinningsstasjon. Dagens gjenvinningsstasjon er underdimensjonert for faktisk bruk, og ROAF ønsker derfor å etablere en ny gjenvinningsstasjon med bedre kapasitet.

Planarbeidet ble varslet våren 2015. Det er krav om konsekvensutredning i henhold til "Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven", og planprogram ble fastsatt av Lørenskog kommune 25.08.2015.

COWI er engasjert for å bistå i planprosessen og utarbeiding av nødvendig planmateriale. Denne rapporten tar for seg temaet naturmangfold i henhold til planprogrammet.

Figur 2-1 Kartet viser varselgrensen som ble sendt ut ved oppstart av planarbeidet. Kilde: COWI AS

2.1 Utdrag fra planprogrammet

I planprogrammet henvises det til naturmangfoldloven:

"Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Loven har som formål å ta vare på naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser. I planprosessen vil dette bli i varetatt ved at tema som omfattes av loven vil bli konsekvensutredet og at planforslaget utarbeides med hensyn til naturmangfoldet."

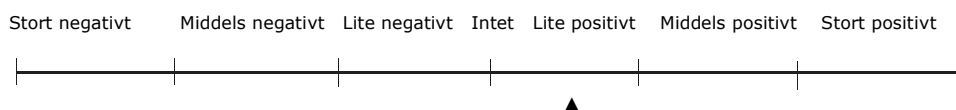
Videre opplyses det om at det: "ikke kjent informasjon om spesielle naturverdier (biologisk mangfold) i eller i nærhet av varselområdet. Som en del av planarbeidet vil dette bli vurdert nærmere, og det vil bli gjort en vurdering av hvordan tiltaket opp mot § 8-12 i Naturmangfoldloven."

3 Metode og datagrunnlag

Data er innhentet fra nettbaserte baser som Artsdatabanken, Artsobservasjoner, Arealinformasjon, Naturbase, Skog og landskap og Vann-nett. Området som det ble varslet oppstart for, ble befart 13.10.2015 av planteviter Kristin Moldestad.

Registreringer og anbefalinger bygger på naturtypeinndeling og verdisetting fra DN-Håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Vegetasjonstyper er beskrevet etter Fremstad (1997). Artsdatabanken er benyttet for oversikt over rødliste arter (Henriksen et al. (2015)).

Omfangsvurderingen bygger på hvor stor negativ eller positiv alternative tiltak vil ha på naturmangfoldet i området. Skalaen og kriteriene er vist i figur 3-1. Vurderingen bygger på kunnskap om hvordan tiltaket påvirker verdiene i delområdene.

Figur 3-1 Skala for omfangsvurdering. (Statens vegvesen, håndbok V712)

Konsekvens er en samlet vurdering av verdi og omfanget.

Influensområde

Influensområdet for tiltaket varierer innen fagtema naturmangfold. I hovedsak er influensområdet knyttet til direkte arealbeslag. For landskapsøkologiske sammenhenger er influensområdet større enn planområdet (blant annet trekkruiter for hjortevilt). For vannmiljø er influensområdet, i dette prosjektet vurdert til å være nedstrøms planområdet.

Avgrensning av temaet

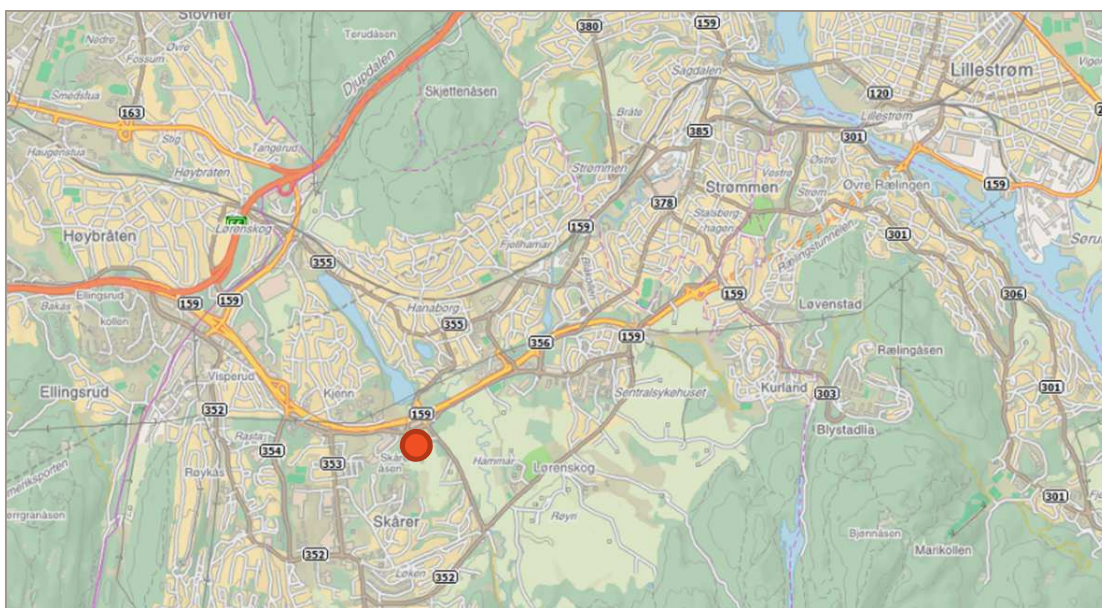
I Naturmangfoldlovens §3 er naturmangfold definert til: *"biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning"*. I plansammenheng er det først og fremst viktig å belyse naturmangfold som har høy verdi. Med begrepet "verdifulle naturmangfold" menes i denne sammenhengen først og fremst sjeldne, eventuelt rødlistede naturtyper eller arter, og arter eller naturtyper som Norge har et særlig ansvar for, viktige naturtypelokaliteter og arter som det er knyttet internasjonale forpliktelser til. Andre eksempler på verdifulle naturmangfold er særegne landskap, vannforekomster og geologiske forekomster.

Leveområder for flora og fauna som er vanlig i Norge vil i denne sammenhengen få lav verdi. Den vanlige/ trivielle naturen kan bli sterkt påvirket og/eller få endrede livsvilkår som følge av tiltaket. Slike endringene vurderes ikke å påvirke forvaltningsmålene for økosystemer, arter eller naturtyper jf. naturmangfoldlovens §§ 4-5 og anses i denne sammenhengen ikke som vesentlige.

4 Dagens situasjon

4.1 Beliggenhet

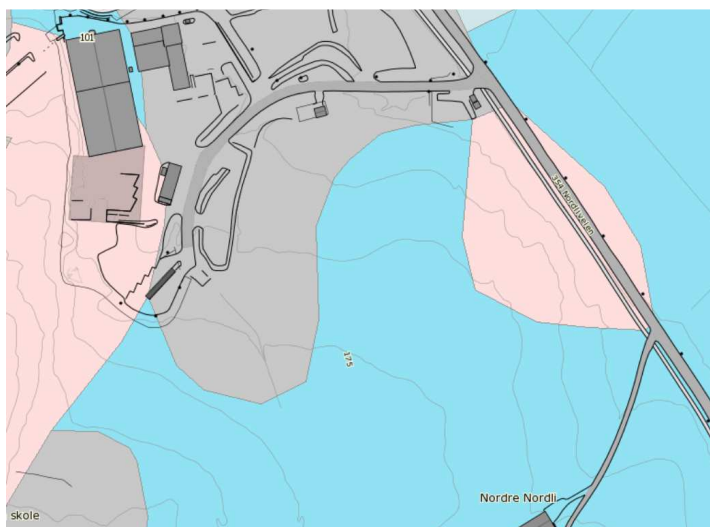
Planområdet ligger på Nordli i Lørenskog kommune, mellom Skåreråsen og Losbyelva, rett vest for fv. 354 (Nordliveien). Området avgrenset av Solheimveien i nord, Nordliveien i øst, regulert LNF-område i syd og regulert næringsområde mot sentrum i vest. På området som har felles adkomst finner vi mottaks- og sorteringsanlegg for avfall (Ragn-Sells AS), gjenvinningsstasjon (ROAF) og NRAs septikanlegg.

Figur 4-1 Planområdet ligger på Nordli i Lørenskog kommune, mellom Skåreråsen og Losbyelva. Kilde: finn.no.

4.2 Grunnforhold

Løsmassekart over området viser at deler av området er fylt opp, se figur 4-2. Under jordet er det tykke marine avsetninger og i skogsområdet er det i hovedsak bartfjell, med stedvis tynt dekke (NGU, Løsmassekart). Bergartene i området delvis omdannet dybbergarter (gabbro, dioritt, tonalitt) (NGU-berggrunnskart).

Figur 4-2 Planområdet består av fyllmasse (grå,) havavsetninger (blå) og bart fjell med stedvis tynt dekke (rosa).
Kilde: NGU – løsmassekart.

4.3 Vegetasjon- og naturtyper

Planområdet består i hovedsak av dyrkamark og et skogsfelt mellom jordet og rv 354, samt noe kantvegetasjon rundt jordet, se registreringskart figur 4-3. Vestre del av varslingsområdet ligger på en gammel fylling.

I skogen, som er en fattig blandingsskog, A2 Bærlyngskog (Fremstad 1997) med gran som hovedtreslag og noe innblanding av bjørk, rogn, osp og hegg. Markdekket i skogen består av arter som er vanlige for regionen; bringebær, kratthumleblom, stornesle, hundegras, sølvbunke, ormetelg, geitrams, enghumleblom, skogsalat, gaukesyre, rips, kveke, etasjemose, teiebær, mongolspringfrø, frytle, firblad, skogsnelle, stankstorknebb, haremat, smyle, vassarve, blåbær, fugletelg, hengeving.

Det er registrert flere naturtypelokaliteter i nærheten av planområdet, først og fremst knyttet til Langevannet (rik kulturlandskapssjø) og Losbyelva-Nordlimyra (kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti) se figur 4-4. Ingen av de registrerte ligger i varslingsområdet.

Losbydalen viltområde er knyttet til Losbyelva og ligger øst for varslingsområdet, figur 4-4.

Figur 4-3 Registreringskart med oversikt vegetasjonstyper i varslingsområdet, avgrenset med blå strek. Lilla viser et område som ligger brakk. Orange område er åkerdrift, grønt område viser skogsholdet ned mot rv 354. Den lyseblå markeringen er en liten åkerholme. Gul viser stor forekomst av den svartelistede arten kanadagullris. Grå markering viser kantvegetasjon langs industriområdet. Kartgrunnlaget er hentet fra Naturbase.no

Figur 4-4 Oversikt over tilgrensende naturtypelokaliteter. Losbydalen viltområde (grå skravur) grenser til varslingsområdet på østsiden av rv 354. Det er ikke gjort funn av verdifulle forekomster innenfor varslingsområdet. Kilde: Naturbase

Figur 4-5 Granskog med sparsomt marksjikt. Foto: Okt. 2015, COWI AS.

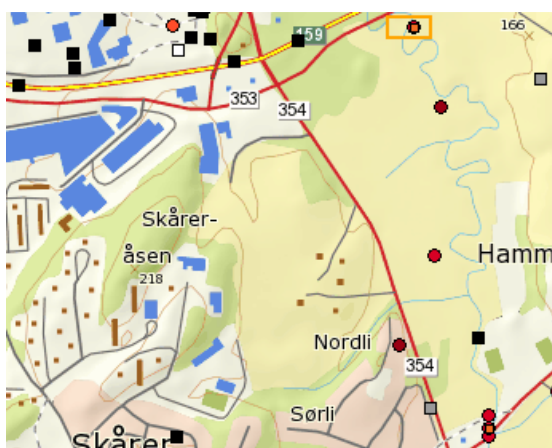
Figur 4-6 Ruderat mark i forgrunnen, jordet i midten og skogen med randsonen i bakkant. Foto: Okt. 2015, COWI AS.

4.4 Artsforekomster

På feltbefaring i oktober 2015 ble det registrert store forekomster av kanadagullris langs grøften i vestre kant av jordet, planten er vurdert på norsk svarteliste som en art det er svært høy risiko for

spredning (SE). Vinterkarse (SE), hagelupin (SE) og rødhyll (HI, høy risiko) ble registrert mer spredt og flere steder innenfor varslingsområdet. Langs rv 354 er det påvist fagerfredløs (HI, høy risiko) og mink (SE) er påvist ved Losbyelva.

Søk i artskart.no ga flere treff på både rødlistede arter i nærliggende områder, se figur 4-7. Det er observert vipe (sterkt truet; EN), sivspurv (nært truet; NT), åkerrikse (kritisk truet CR), og ulv (kritisk truet, CR)

Figur 4-7 Artskart, geografisk søk på rødlistearter og svartelistearter, 01-2016. Kilde: Artskart.no.

4.5 Landskapsøkologiske sammenhenger

Jordet og skogen fungerer som leveområder for fauna som er vanlig for regionen. Planområdet grenser til Losby viltområde og dyr og fugler som lever innenfor viltområdet, vil også trekke ut i tilstøtende områder.

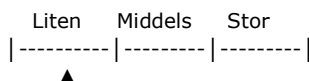
4.6 Andre forekomster

Det er ikke påvist andre særskilte forekomster med verdi for naturmangfoldet i området.

5 Tiltakets virkning

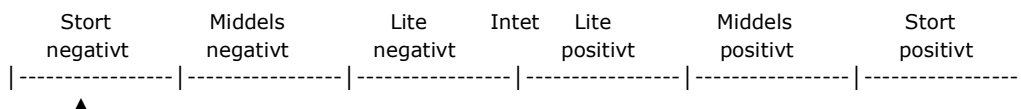
Verdi

Planområdet består overveiende av dyrkamark og plantefelt, veg og vegkant. Naturmangfoldet i planområdet vurderes som lavt og har liten verdi.

Omfang

Uavhengig av hvilken plan som velges utbygd vil planområdet vil bli påvirket av terrenginngrep og arealbeslag. Omfanget vurderes som stort.

Konsekvens

Omfanget er stort men berørt naturmangfold er trivielt og har liten verdi. Konsekvensen vurdert til å være liten negativ for naturmangfoldet, og tiltaket vil ikke true forvaltningsmålet for arter, økosystemer eller naturtyper i lov om naturmangfold (§§ 4, 5 og 23). Avbøtende tiltak for å bedre forholdene for naturmangfold anbefales.

6 Forlag til avbøtende tiltak

- › Før anleggsstart og i plantenes vekstsesong bør forekomsten av svartelistede karplanter registreres og tiltak for håndtering av frøbankjord gjøres i henhold til gjeldene retningslinjer.
- › Eventuell avrenning fra miljøstasjoner må tas hånd om lokalt innenfor planområdet.

7 Naturmangfoldloven kap 2- forslagstillers vurdering

De miljømessige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet for å vurdere om prosjektet kan gjennomføres.

Lovens formål er:

"... at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur ..."

I dette kapittelet er prosjektet vurdert for å se hvordan kravene i §§ 8 – 12 er ivarettatt. Den endelige vurderingen om prosjektet tilfredsstiller kravene i naturmangfoldloven må avgjøres av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget §8

Det foreligger god og oppdatert dokumentasjon av naturen i planområdet. Planområdet er befart i oktober 2015. Til tross for at befaring ble gjennomført sent i vekstsesongen, antas det at naturmangfoldet på stedet er godt kjent og at informasjonen er tilstrekkelig som grunnlag for videre arbeid. Registrerte arter er trivielle og vanlige for regionen. Det er registrert svartelistede karplanter innenfor varslingsområdet. Området er påvirket av landbruksdrift og tidligere deponi og skogsdrift.

Føre-var-prinsippet §9

Fordi kunnskapsgrunnlaget er godt er konsekvensene av tiltaket i forhold til naturmangfoldet godt kjent. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. Det er liten fare for at tiltaket vil ha store og ukjente negative konsekvenser for naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig til å kunne vurdere hva som går tapt. Det anses lite sannsynlig at ikke registrerte verdifulle naturmiljøer vil gå tapt. Det er liten fare for at tiltaket vil ha store og ukjente negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning §10

Arealbeslag er en av de store truslene for naturmangfoldet. Tiltaket medfører tap av natur i form av arealbeslag. Sett i en større sammenheng vil den samlede belastningen på naturmiljøet utgjøre lite utover arealbeslaget.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver §11

Kostnadene, inklusive avbøtende tiltak, bæres av utbygger.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12

Det legges som en forutsetning at de mest miljøforsvarlige teknikker legges til grunn. Avbøtende tiltak anbefales gjennomført for å ivareta naturmangfoldet best mulig:

- › Eventuell avrenning fra miljøstasjoner må tas hånd om lokalt innenfor planområdet.
- › Før anleggsstart og i plantenes vekstsesong bør forekomsten av svartelistede plantearter registreres og tiltak for håndtering av frøbankjord gjøres i henhold til gjeldene retningslinjer.

Lokaliseringen av tiltaket er nær eksisterende miljøstasjon og forholdsvis nær brukerne.

Lokaliseringen endrer ikke vesentlig på behovet for biltransport til og fra anlegget. Det har tidligere blitt gjort vurderinger av alternative plasseringer for ny gjenvinningsstasjon. Det faktum at Lørenskog er en kommune med begrenset tilgang på ubenyttet areal, sammen med at ROAF har hatt klare mål for den nye gjenvinningsstasjonens tilgjengelighet, har ført til at man ikke har lyktes med å finne noen alternative plasseringer.

8 Kilde

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdssetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Fremstad, E. 1997 Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12: 1-279.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Internett

Artsdatabanken <http://www2.artsdatabanken.no/>

Artskart: <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Naturbase: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Naturbase/>

NGU Berggrunn: <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>

NGU Løsmasser: <http://www.ngu.no/no/hm/Kart-og-data/Losmasser/>

Skog og landskap: <http://kilden.skogoglandskap.no/>

Vann-nett: <http://vann-nett.no/portal/>